

Hyse – *Melanogrammus aeglefinus*
Familie: Gadidae (torskefamilien)
Andre navn: Kolje
Maks størrelse: 60 cm og 4 kg
Levetid: 15 år
Leveområde: Nordsjøen/Skagerrak
Gyteområde: Sentrale Nordsjøen
Gytetidspunkt: Mars–mai
Føde: Bunndyr, sildeegg og fisk

Nøkkeltall:

KVOTERÅD FOR 2012: 41 575 tonn
 TOTALKVOTE 2012: 39 166 tonn i Nordsjøen og 2 409 tonn i Skagerrak
 NORSK KVOTE 2012: 9 008 tonn (Nordsjøen) og 101 tonn (Skagerrak)
 TOTALFANGST/NORSK FANGST 2011: 32 000/1 120 tonn
 NORSK FANGSTVERDI 2010: ca. 10 mill. kroner

Status og råd

Ifølge ICES er bestanden i god forfatning og høstes bærekraftig. Gytebestanden er godt over føre-var-nivået. Fiskedødeligheten har det siste tiåret vært langt under føre-var-nivået, og har siden 2008 også vært under målet på $F=0,3$ som er spesifisert i forvaltningsplanen som er vedtatt av Norge og EU. ICES har akseptert at denne verdien foreløpig kan representere F_{MSY} . Rekrutteringen har vært svak de siste årene, med unntak av 2005- og 2009-årsklassene som er av middels styrke.

Forvaltningsplanen gir landinger på 41 575 tonn i 2012, mens ICES' MSY-alternativ gir 43 000 tonn, og en føre-var-tilnærming vil tillate hele 86 000 tonn.

Fiskeri

Forvaltningsmessig blir hyse i Skagerrak og i Nordsjøen holdt atskilt. Vi regner med at 6 % av kvoten kan tas i Skagerrak og 94 % i Nordsjøen. EU disponerer 77 % og Norge 23 % av totalkvoten i Nordsjøen. Norge har vanligvis bare disponert litt over 4 % av det som blir avsatt til Skagerrak.

I 2010 var totalkvoten i Nordsjøen 35 794 tonn, men bare ca. 28 000 tonn ble landet. Norge tok 1 104 tonn. I Skagerrak var totalkvoten 2 201 tonn og ca. 1 300 tonn ble landet. Av dette tok Norge 95 tonn. For 2011 var totalkvoten i Nordsjøen 34 057 tonn, herav 7 833 tonn til Norge. Offisielle landinger i 2011 ventes å bli ca. 32 000 tonn, hvorav ca. 1 120 tonn til Norge.

Totalkvotene fastsettes gjennom årlige forhandlinger mellom EU og Norge. For Nordsjøen har partene blitt enige om en forvaltningsplan som sikter mot en fiskedødelighet som vil gi et høyt langtidsutbytte og et bærekraftig fiske. Totalkvoten for 2012 er på 39 166 tonn i Nordsjøen og 2 409 tonn i Skagerrak.

Hyse blir fanget sammen med bl.a. torsk og hvitting i alle typer redskaper. Skottland står for over 80 % av landingene. Til tider kan utkast av småfisk være større enn landingene. Andre nasjoner som fisker hyse er bl.a. Norge, Danmark, England, Tyskland og Frankrike. Over halvparten av de norske fangstene blir tatt med trål.

Fakta om bestanden:

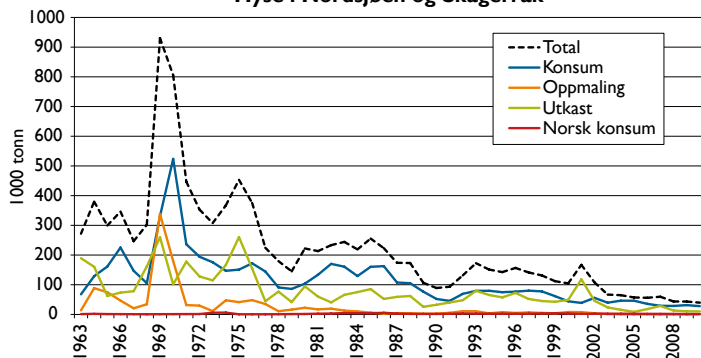
Nordsjøhysa gyter i perioden mars–mai i de sentrale delene av Nordsjøen. Oppvekstområder er kystnære områder i Moray Firth, rundt Orknøyene og Shetland og langs Eggakanten på ca. 200 m dyp fra Shetland til Skagerrak. Hysa produserer med ujevne mellomrom meget sterke årsklasser som kan dominere fangst og bestand gjennom flere år.

Hysa spiser hovedsakelig bunndyr som børstemark, muslinger og slangestjerner, men tobis og sildeegg står også på menyen. I motsetning til torsk vokser hyse i Nordsjøen betydelig senere enn i Barentshavet. Til tross for dette blir nordsjøhysa tidligere kjønnsmoden, stort sett når den er to til tre år gammel.

De siste 50 årene har utbredelsen av nordsjøhysa endret seg. Tidligere fantes det ganske mye hyse sør i Nordsjøen, men nå lever mesteparten nord for en linje trukket mellom Newcastle og Hanstholm.

Hysa er en typisk bunnfisk. Den finnes på begge sider av Atlanterhavet og er stort sett oppdelt i de samme bestander i samme områder som torsken, bortsett fra at det ikke er noen hysebestand i Østersjøen.

Hyse i Nordsjøen og Skagerrak

Utvikling av rapportert fangst av hyse i Nordsjøen/Skagerrak.
 Development of reported catch of haddock in the North Sea and Skagerrak.